

3. Незвычайная сьвядомасьць Ісуса Хрыста

Няма сумніваў, што самасьвядомасьць Ісуса, якая пераказана ў Евангельях ёсьць незвычайнай. Ва ўсёй навуцэ і дзейнасьці Ісус быў паказаны, як той, хто пасланы ад Бога. Сьвядомасьць асаблівага пасланства, місіі, робіць яго учынкi паслядоўна такімі, якімі быць павінны: пэўнымі і мэтанакіраванымі.

Сьвядомасьць Ісуса прадстаўленая ў Евангельлі мае две асаблівыя рысы:

- гэта сьвядомасьць месіанская (Ісус - Месія)
- гэта сьвядомасьць асаблівых адносінаў паміж Ісусам і Айцом (Ісус – Сын Божы)

Паводле евангелістаў Ісус, што праўда, толькі часткова (ці лепей сказаць паступова) паказваў сваю "месіанскасьць", аднак ад пачатку быў яе сьвядомы. Гэта сьвядомасьць выражалася ў тым, што Ён называў сябе "Царом", "Сынам чалавечым", "Сынам Давіда". Больш таго, Евангельлі паказваюць Ісуса, як "Сына Божага". Ісус Евангельля мае боскі аўтарытэт, які паходзіць ня толькі з пасланства месіі, але ад ўсёй Ягонай асобы.

Калі Ісус сапраўды быў перакананы, што Ён зьяўляецца цэнтрам збаўленьня і рэлігіі, то гэтым перакананьнем несумненна больш выказаў незвычайную сваю сьвядомасьць, чым праз тыя, ці іншыя тытулы, якімі сябе называў.

Вышэй пададзенае апісаньне вобразу Ісуса ў Евангельях выклікае наступнае пытаньне: ці гэта інтэрпрэтацыя зьяўляецца верагоднай?

Ісус – прарок

Тытул "Месія" або "Хрыстос" (намашчоны) сустракаецца ў Новым Запавеце больш 500 раз. У адносінах да Ісуса, аднак, ужываецца гэты тэрмін рэдка: 7 раз у Марка, 17 у Мацьвея, 11 у Лукі, 20 раз у Яна.

Нельга сьцьвердзіць, што гэта першая хрысьціянская супольнасьць надала Ісусу тытул Месіі. Падстава да таго, каб называць Ісуса Месіяй павінна была ўжо быць у яго зямным жыцьці, перад Уваскрасеньнем. Гэта вынікае ўскосна хаця б з некаторых фрагментаў Евангельля, у якіх разважаецца пра пасланства Ісуса: 1) спрэчка сыноў Зебыдзеевых (Мк: 10, 35-45; Мц: 20, 20-28), 2) размова па дарозе ў Эмаўс (Лк: 24, 21). Само паўстаньне праблематыкі было б не зразумета, калі б в словах і паводзінах Ісуса не было нічога ад Месіі.

Сам Ісус не гаворыць сам пра сябе як пра Месію, але калі ўжываюць у адносінах да яго гэты тытул іншыя асобы, то не адкідае яго. (Пар. Пётр (Мц: 16, 17), Каіфа (Мк 14, 61)). Тлумачыцца гэта тым, што Ісус жадае, на пачатку сваёй дзейнасьці, пазбегнуць, як бы мы сёньня казалі, "чорнага піяру". Акрамя гэтага ў часах Ісуса паняцьце "месія" разглядалася ў палітычным і зямным значэньні. Сам Ісус ня мог пагадзіцца з тым, каб яго бачылі ды разумелі ў сьвятле такой інтэрпрэтацыі такога паняцьця.

Магчыма дзеля таго, каб скарэктаваць разуменьне таго, які павінен быць Месія, Ісус пачынае называць сябе Сынам Чалавечым, пашыраючы такім чынам паняцьце. Тытул "Сын чалавечы" належыць вызнаць сапраўдным, інакш цяжка зразумець, чаму ён сустракаецца так часта ў Евангельях ды толькі ў Евангельях. Самым жа галоўным значэньнем, якое стаіць за гэтым тытулам, ёсьць значэньне эсхаталагічнае - *Сын чалавечы, які прыходзіць на суд*. Сынаптычны вобраз Сына чалавечага, які прыходзіць на суд зьмяшчае ў сабе трансцэндэнтныя рысы з кнігі прарока Данііла (Дан. 7: 13).